

Lange-termijn allochtonenscenario's voor Nederland

Andries de Jong¹⁾ en Henk Hilderink²⁾

Aan de hand van vier scenario's wordt in dit artikel beschreven hoe de allochtone bevolking zich in de toekomst kan ontwikkelen. Deze scenario's sluiten aan bij de vier lange-termijn bevolkingsscenario's die elders in deze aflevering van *Bevolkingstrends* worden beschreven. De eerste generatie allochtone bevolking groeit vooral door de buitenlandse migratie, terwijl de tweede generatie allochtone bevolking vooral toeneemt door de vruchtbaarheid van de eerste generatie allochtone vrouwen. In het scenario met de hoogste bevolkingsgroei (*Global Economy*) stijgt het aantal allochtonen van 3 miljoen in 2003 naar bijna 7 miljoen in 2050. In het scenario met de laagste bevolkingsgroei (*Regional Communities*) stijgt het aantal allochtonen naar 4,2 miljoen in 2050. Het aantal autochtonen blijft in het *Global Economy* scenario in de komende decennia met ruim 13 miljoen ongeveer gelijk, terwijl in het *Regional Communities* scenario het aantal daalt naar bijna 11 miljoen in 2050.

1. Inleiding

De allochtonenscenario's sluiten aan bij de vier bevolkingsscenario's die eveneens in deze aflevering van *Bevolkingstrends* worden gepubliceerd (De Jong en Hilderink, 2004): *Global Economy*, *Strong Europe*, *Transatlantic Market* en *Regional Communities*. Deze scenario's worden geacht de belangrijkste onzekerheden ten aanzien van toekomstige ontwikkelingen van allochtonen weer te geven. In dit artikel worden deze scenario's vergeleken met de allochtonenprognose van het CBS (Alders, 2003) die juist de meest waarschijnlijke ontwikkeling beoogt te beschrijven. Overigens worden bij de allochtonenprognose ook prognose-intervallen gepubliceerd, die op grond van een kansverdeling een indruk geven van de onzekerheid van de uitkomsten (zie Alders, 2001). De allochtonenscenario's zijn voor de eerste generatie gebaseerd op veronderstellingen over de toekomstige ontwikkelingen van de migratie van allochtonen, en voor de tweede generatie op het gemiddeld kindertal van vrouwen van de eerste generatie. Hierbij wordt onderscheid gemaakt naar leeftijd, geslacht, herkomstgroepering en generatie.

De scenario's

In het '*Global Economy*' scenario gaat een hoge economische groei samen met een versoering van de welvaartsstaat. Nederland groeit snel en telt in 2050 20,3 miljoen inwoners. In het '*Strong Europe*' scenario gaat de zorg voor de zwakkeren in de samenleving samen met een magere economische groei. De bevolking groeit in dit scenario minder snel waardoor Nederland in 2050 19,2 miljoen inwoners telt. Het '*Transatlantic Market*' scenario kent in navolging van Amerika grote verschillen tussen rijk en arm.

De economie groeit wat minder snel dan in het '*Global Economy*' scenario maar wel sneller dan in het '*Strong Europe*' scenario. De bevolking groeit traag en ligt in 2050 met 16,8 miljoen slechts een half miljoen boven het huidige inwonertal. In het '*Regional Communities*' scenario blijft de huidige verzorgingsstaat gehandhaafd. Er is amper sprake van economische groei. In dit scenario krimpt de Nederlandse bevolking op de lange termijn en komt in 2050 uit op 15,1 miljoen.

Deze veronderstellingen leiden tot de scenario's van de aantallen allochtonen in de komende decennia. Opgemerkt dient te worden dat er geen verschil in sterfte wordt verondersteld tussen allochtonen en autochtonen.

De veronderstellingen over migratie en vruchtbaarheid die in de vier scenario's zijn gehanteerd, worden in paragraaf 2 en 3 beschreven. In paragraaf 4 worden de belangrijkste uitkomsten van allochtonenscenario's toegelicht.

2. Internationale migratie volgens de vier scenario's

De toekomstige omvang van de eerste generatie allochtonen wordt bepaald door ontwikkelingen in de buitenlandse migratie. De belangrijkste motieven voor migratie zijn arbeidsmigratie, asielmigratie en de zogenoemde volgmigratie (gezinsvorming en gezinshereniging). Asiel- en volgmigranten zijn vooral van niet-westerse herkomst, terwijl arbeidsmigranten overwegend van westerse herkomst zijn. In het artikel over de bevolkingsscenario's in deze aflevering van *Bevolkingstrends* (De Jong en Hilderink, 2004) wordt uitgebreid ingegaan op de veronderstellingen van de immigratie en emigratie naar herkomstgroepering. In deze paragraaf wordt een kort overzicht gegeven van de migratiesaldi voor niet-westerse en westerse allochtonen volgens de vier scenario's.

2.1 Migratiesaldo van niet-westerse allochtonen

Het migratiesaldo van niet-westerse allochtonen laat vanaf het midden van de jaren tachtig een zeer grillig verloop zien. Na 1985 steeg het migratiesaldo onder meer door de toename van het aantal asielzoekers. Het beleid probeerde deze stroom te beperken door aanpassing van de juridische procedures. Tevens werden de regels voor gezinshereniging en gezinsvorming aangepast, alsmede de regels voor inschrijving in de gemeentelijke basisadministratie. Dit leidde tot een daling van het migratiesaldo in het midden van de jaren negentig, die echter van korte duur was. Aan het begin van deze eeuw vond opnieuw een daling plaats, die wederom verband hield met een strengere regelgeving. In 2001 werd een nieuwe Vreemdelingenwet ingevoerd, die leidde tot een strengere selectie van asielzoekers in de aanmeldcentra.

In het *Global Economy* scenario wordt verondersteld dat het migratiesaldo zich tot 2050 rond het (waargenomen) saldo van 2002 zal bevinden (circa 33 duizend). Het migratiebeleid in dit scenario is ingegeven door gunstige marktontwikkelingen. Een sterke economische groei biedt allochtonen met een passende opleiding goede kansen op de arbeidsmarkt. Uit Azië, en in mindere mate uit Afrika, komen meer (arbeids)migranten dan in de bevolkingprognose is verondersteld (uit Azië onder meer informatici uit India en uit Afrika hoogopgeleiden uit Zuid-Afrika).

In het *Strong Europe* scenario is het migratiesaldo weliswaar lager dan in het *Global Economy* scenario, maar wel hoger dan in de allochtonenprognose. Doordat de economische groei lager ligt dan in het *Global Economy* scenario, is de behoefte aan arbeidsmigranten minder groot. In dit scenario bestaat vanwege solidariteitsoverwegingen een positieve houding ten aanzien van gezinsherenigende/gezinsvormende migratie en asielmigratie, maar door de lagere economische groei is de opnamecapaciteit voor migranten (door de arbeidsmarkt) geringer dan in het *Global Economy* scenario. Het beleid remt om deze reden gezinsherenigende/gezinsvormende migranten en asielmigranten in zekere mate af.

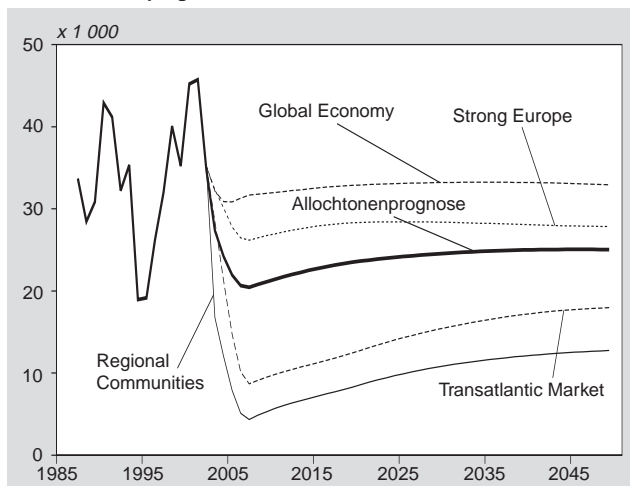
¹⁾ Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg.

²⁾ Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven.

In het *Transatlantic Market* scenario is de economische groei ongeveer gelijk aan dat in het *Strong Europe* scenario. Het 'oude' Europa wordt omgeven door hoge immigratiemuren. Er vindt selectieve (arbeids)migratie plaats op basis van tijdelijke verblijfsvergunningen en de mogelijkheden tot gezinsmigratie worden bemoeilijkt. Als gevolg hiervan ligt het migratiesaldo van niet-westerse alloctonen beduidend lager dan in het *Strong Europe* scenario en de alloctonenprognose.

In het *Regional Communities* scenario is de economische groei laag. De stroom van asielmigranten is in dit scenario erg klein, zowel vanwege de hoge kosten voor de overheid als door het feit dat Nederland minder aantrekkelijk wordt voor asielzoekers. Het migratiesaldo is het laagst van alle scenario's. De lichte stijging op de lange termijn wordt overigens veroorzaakt door een lichte daling van de emigratie, terwijl de immigratie stabiel is.

1. Migratiesaldo eerste generatie niet-westerse alloctonen, Alloctonenprognose en vier scenario's

2.2 Migratiesaldo van westerse alloctonen

Vergeleken met niet-westerse alloctonen keert een veel groter deel van de westerse alloctonen weer terug naar het land van herkomst. Mede hierdoor is het migratiesaldo bij westerse alloctonen veel lager dan bij niet-westerse alloctonen. De westerse migranten bestaan voor een belangrijk deel uit arbeidsmigranten, wat tot uitdrukking komt in het feit dat de conjunctuurcycli duidelijk worden weerspiegeld in het migratiesaldo. Zo ging de hoogconjunctuur van begin jaren negentig en rond de eeuwwisseling gepaard met hoge migratiesaldi en de recessie van midden jaren tachtig en de jaren negentig met lage migratiesaldi.

De huidige stagnerende economie gaat opnieuw gepaard met een sterk dalend migratiesaldo. Omdat deze daling conjunctureel van aard is, wordt voor de toekomst weer een stijging verwacht. Overigens weerspiegelt het verloop van het migratiesaldo in het verleden ook bij niet-westerse alloctonen de conjunctuurcycli. Dit is mogelijk veroorzaakt doordat het toelatingsbeleid tijdens laagconjunctuur restrictiever is geweest.

In het *Global Economy* scenario stijgt het migratiesaldo naar een veel hoger niveau dan in het verleden het geval is geweest. Samenhangend met een hoge economische groei en de uitbreiding van Europa (als economische unie), komen veel arbeidsmigranten uit de Europese Economische Ruimte (EER, de huidige 15 EU-landen plus Noorwegen, IJsland en Liechtenstein), overig Europa en overig niet-Europa naar Nederland.

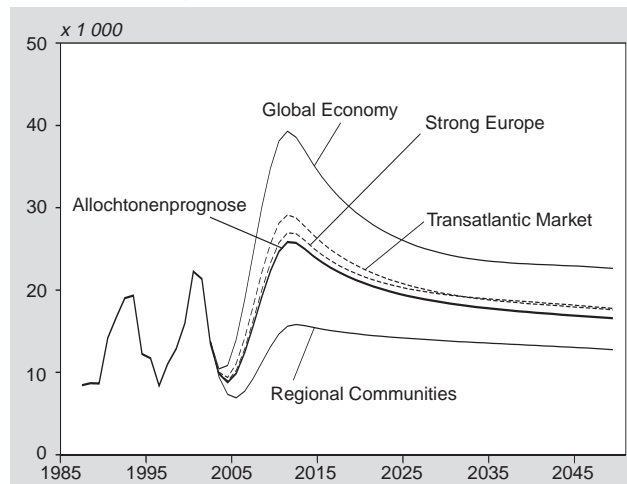
De economische groei is in het *Strong Europe* scenario lager dan in het *Global Economy* scenario. De behoefte aan arbeidsmigranten is hierdoor minder groot en bovendien is de aantrekkelijkheid van Nederland voor potentiële arbeidsmigranten wat geringer. Als gevolg hiervan komen minder arbeidsmigranten uit de westerse landen naar Nederland dan in het *Global Economy* scenario. Het

migratiesaldo is dan ook beduidend lager en ligt op ongeveer hetzelfde niveau als aangenomen in de alloctonenprognose.

In het *Transatlantic Market* scenario ligt het migratiesaldo (en ook de economische groei) op vrijwel hetzelfde niveau als in het *Strong Europe* scenario. Hoewel de arbeidsmigratie hoger ligt, is de gezinsmigratie beduidend lager.

In het *Regional Communities* scenario is de economische groei laag, hetgeen resulteert in een geringe vraag naar arbeid. Het beleid tracht aan deze vraag zoveel mogelijk te voldoen, door gebruik te maken van het reeds aanwezige arbeidsaanbod. Hierdoor is het migratiebeleid ook restrictief ten aanzien van arbeidsmigranten.

2. Migratiesaldo eerste generatie westerse alloctonen, Alloctonenprognose en vier scenario's

3. Vruchtbaarheid van alloctonen

De groei van het aantal tweede generatie alloctonen in de toekomst wordt hoofdzakelijk bepaald door ontwikkelingen in de vruchtbaarheid van (eerste generatie) alloctone vrouwen en de omvang van de eerste generatie alloctonen.

Een belangrijke randvoorwaarde voor de veronderstellingen in de vier scenario's over het gemiddelde kindertal van alloctonen wordt gevormd door de vruchtbaarheidsveronderstellingen met betrekking tot zowel alloctone als autochtone vrouwen volgens de vier bevolkingsscenario's. In het eerdergenoemde artikel van De Jong en Hilderink (2004) wordt hierop nader ingegaan. Bij het opstellen van vruchtbaarheidsveronderstellingen voor de verschillende alloctone groepen hebben voorts de volgende overwegingen een belangrijke rol gespeeld. In het algemeen geldt dat niet-westerse alloctone vrouwen gemiddeld meer kinderen krijgen dan autochtone vrouwen, terwijl westerse alloctone vrouwen juist minder kinderen krijgen. In de scenario's wordt deze veronderstelling eveneens gehanteerd. Hierop aansluitend kan de vraag worden gesteld in welke mate alloctone vrouwen meer dan wel minder kinderen zullen krijgen, vergeleken met het gemiddeld aantal voor alle vrouwen in Nederland. In principe zijn er drie verschillende ontwikkelingen mogelijk: de verschillen tussen de diverse groepen blijven (grotendeels) gelijk, worden minder groot (convergentie) of juist groter (divergentie). Een statistische maat voor verschillen tussen groepen is de variatiecoëfficiënt, die wordt berekend door de standaarddeviatie te delen door het gemiddelde. In 2002 bedroeg deze 0,30. In de alloctonenprognose wordt verondersteld dat er in de toekomst convergentie plaats zal vinden tussen de vruchtbaarheidsniveaus. Dit betekent echter niet dat voor alle alloctone groepen verwacht wordt dat ze op termijn hetzelfde aantal kinderen zullen krijgen. Wel zullen de verschillen tussen de groepen kleiner worden, waardoor de variatiecoëfficiënt in 2050 zal zijn gedaald naar 0,12. Het totaal vruchtbaarheidscijfer voor alle vrouwen in Nederland zal volgens de bevolkingsprognose de komende halve eeuw stabiel blijven op 1,75 kinderen per vrouw.

In het *Global Economy* scenario zal het totaal vruchtbaarheidscijfer op termijn stijgen naar 1,9 kind per vrouw. Volgens dit marktgerichte scenario komen relatief veel arbeidsmigranten naar Nederland. Zo bestaan de migratiestromen uit de EER en overig niet-Europa (relatief meer uit arbeidsmigranten (en minder uit huwelijksmigranten) dan in de allochtonenprognose: ze verblijven enkele jaren in Nederland en zullen hier amper kinderen krijgen. Om deze reden ligt de vruchtbaarheid van hen lager dan in de allochtonenprognose. Hoewel ook de migranten uit overig Europa, Suriname, de Nederlandse Antillen en Aruba, Latijns-Amerika en Indonesië vaker uit arbeidsmigranten bestaan dan wordt verondersteld in de allochtonenprognose, krijgen ze meer kinderen dan volgens de allochtonenprognose. Dit komt doordat de kosten van kinderen onder invloed van de goede economische omstandigheden relatief laag zijn, wat een extra impuls vormt voor de vruchtbaarheid. In het *Global Economy* scenario is sprake van een iets geringere convergentie tussen de vruchtbaarheidsniveaus van allochtone groepen dan in de allochtonenprognose (in 2050 bedraagt de variatiecoëfficiënt 0,13). De vruchtbaarheid van vrouwen uit Marokko, overig Afrika en Turkije is het hoogst, met een totaal vruchtbaarheidscijfer van 2,0. De vruchtbaarheid van vrouwen uit Azië ligt net iets lager, als gevolg van het feit dat uit dit werelddeel naar verhouding meer arbeidsmigranten komen dan uit bijvoorbeeld Afrika. Hierbij kan worden gedacht aan ICT'ers uit India. Het verschil in vruchtbaarheid met vrouwen uit de EER en overig Europa, voor wie het gemiddeld kindertal uitkomt op 1,35, is groot.

Ook in het *Strong Europe* scenario bedraagt het gemiddeld kindertal 1,9. Er is in dit scenario echter sprake van een iets sterkere convergentie tussen de allochtone groepen dan in het vorige scenario (waardoor de variatiecoëfficiënt voor 2050 uitkomt op 0,11). Dit hangt samen met het feit dat in dit scenario sociale cohesie een grotere rol speelt. De migratiemotieven 'asiel' en 'gezinshereniging/gezinsvorming' zijn dan ook belangrijker dan in het vorige scenario. De vruchtbaarheid van migranten uit Afrika en Azië is nu hoger door de komst van relatief veel asielzoekers, van wie verondersteld wordt dat zij meer aan de vruchtbaarheid van de landen

van herkomst vasthouden dan de arbeidsmigranten in het vorige scenario. Uit Marokko en Turkije komen vooral (relatief) meer gezinsmigranten. Doordat de tweede generatie allochtonen een voorkeur heeft voor vrij traditioneel ingestelde vrouwen uit het land van herkomst van de ouders, ligt het vruchtbaarheidsniveau wederom hoger dan in het vorige scenario, waarin meer arbeidsmigranten uit deze landen kwamen. Ook uit Europa komen naar verhouding meer gezinsmigranten en minder arbeidsmigranten, waardoor hun vruchtbaarheid eveneens hoger is dan in het vorige scenario.

In het *Transatlantic Market* scenario is het totaal vruchtbaarheidscijfer met 1,7 veel lager dan in de vorige twee scenario's. Hier staat tegenover dat de convergentie tussen de allochtone groepen sterker is (met een variatiecoëfficiënt van 0,09 in 2050). Deze convergentie is echter grotendeels onder (economische) druk afgedwongen. Door de lagere economische groei (en de relatief hogere kosten van kinderen) krijgen allochtone niet-westerse vrouwen veel minder kinderen dan anders het geval zou zijn geweest. Evenals in het *Global Economy* scenario komen de migranten uit de EER en overig niet-Europa vooral voor arbeid naar Nederland. De vruchtbaarheid ligt op hetzelfde niveau als dat scenario.

In het *Regional Communities* scenario ligt het totaal vruchtbaarheidscijfer met 1,6 nog lager, terwijl de variatiecoëfficiënt even groot is. In dit scenario staan de minder gunstige economische omstandigheden op gespannen voet met een positievere houding ten aanzien van kinderen. Bij bepaalde groepen allochtone vrouwen heeft het feit dat de financiële omstandigheden minder goed zijn geen verder neerwaarts effect op de vruchtbaarheid. Bij andere groepen heeft de lage economische groei echter wél een dergelijk neerwaarts effect. Het gaat hier om groepen waarvan het kindertal ook nu al dicht in de buurt van het gemiddelde voor alle Nederlandse vrouwen ligt, zoals allochtonen afkomstig uit Suriname, de Nederlandse Antillen en Aruba, Latijns-Amerika, Indonesië en Oost-Europa.

Staat 1
Totaal vruchtbaarheidscijfers (TFR) van eerste generatie niet-westerse en westerse allochtonen, Allochtonenprognose en vier scenario's

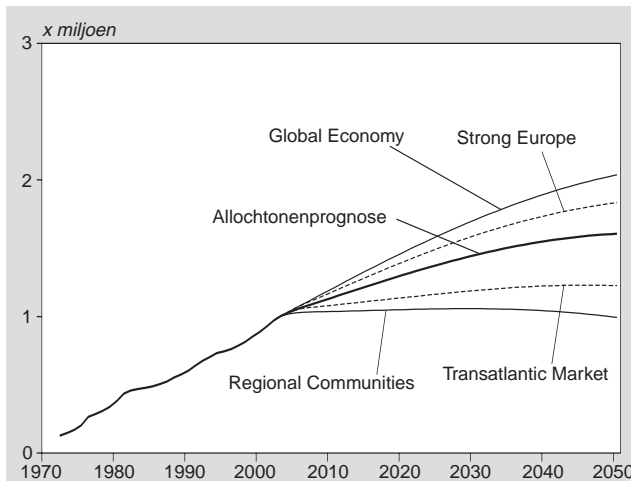
		Allochtonen- prognose	Global Economy	Strong Europe	Transatlantic Market	Regional Communities
Turkije	2001	2,48	2,48	2,48	2,48	2,48
	2050	2,00	2,00	2,20	1,80	1,80
Marokko	2001	3,29	3,29	3,29	3,29	3,29
	2050	2,00	2,00	2,20	1,80	1,80
Suriname	2001	1,82	1,82	1,82	1,82	1,82
	2050	1,75	1,90	1,90	1,70	1,60
Ned.Ant. en Aruba	2001	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90
	2050	1,75	1,90	1,90	1,70	1,60
Afrika	2001	2,94	2,94	2,94	2,94	2,94
	2050	2,00	2,00	2,20	1,80	1,80
Azië	2001	2,09	2,09	2,09	2,09	2,09
	2050	2,00	1,90	2,10	1,80	1,80
Latijns-Amerika	2001	1,71	1,71	1,71	1,71	1,71
	2050	1,75	1,90	1,90	1,70	1,60
Indonesië	2001	1,59	1,59	1,59	1,59	1,59
	2050	1,75	1,90	1,90	1,70	1,60
EER	2001	1,35	1,35	1,35	1,35	1,35
	2050	1,40	1,35	1,55	1,35	1,40
Overig Europa	2001	1,67	1,67	1,67	1,67	1,67
	2050	1,75	1,90	1,90	1,70	1,60
Overig niet-Europa	2001	1,31	1,31	1,31	1,31	1,31
	2050	1,40	1,35	1,55	1,35	1,40
Totaal Nederland	2001	1,71	1,71	1,71	1,71	1,71
	2050	1,75	1,90	1,90	1,70	1,60

4. Resultaten van de alloctonenscenario's

4.1 Bevolkingsgroei van niet-westerse alloctonen

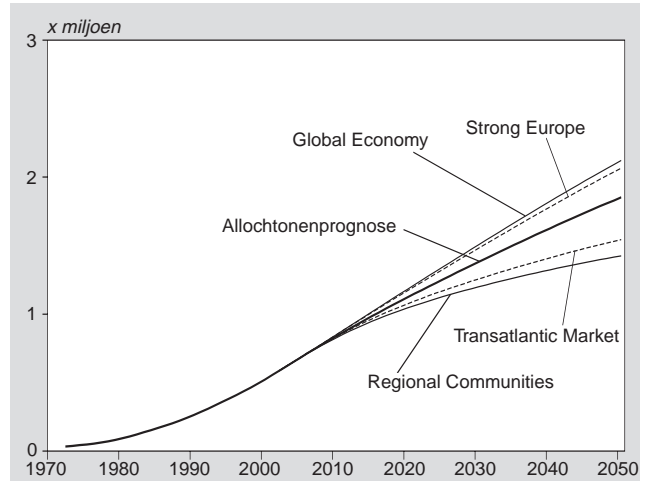
De niet-westers allochtone bevolking is de afgelopen dertig jaar sterk gegroeid. Tussen 1972 en 2003 is het aantal westerse alloctonen toegenomen van 160 duizend naar 1,6 miljoen. Het aantal eerste generatie niet-westerse alloctonen bedraagt nu 1,0 miljoen. In het *Global Economy* scenario zal de groei als gevolg van het hoge migratiesaldo bijna onverminderd doorgaan, waardoor het aantal zal uitkomen op 1,6 miljoen in 2050. Het andere uiterste vormt het *Regional Communities* scenario, waarin als gevolg van het lage migratiesaldo de groei vanaf nu tot stilstand komt. Hierdoor zal het aantal tot 2050 met 1,0 miljoen stabiel blijven. In het *Transatlantic Market* scenario ligt de groei hoger dan in het vorige scenario, maar beduidend lager dan in de alloctonenprognose. In het *Strong Europe* scenario is de groei daarentegen hoger dan in de alloctonenprognose, maar lager dan in het *Global Economy* scenario.

3. Eerste generatie niet-westerse alloctonen, Alloctonenprognose en vier scenario's

In het kielzog van de sterke toename van de eerste generatie in het verleden, is ook de tweede generatie niet-westerse alloctonen snel in omvang toegenomen. In de toekomst zal de groei volgens alle vier scenario's nog fors doorzetten. In het *Global Economy* scenario is de toename het sterkst, namelijk van 600 duizend op dit moment naar 2,1 miljoen in 2050. In het *Regional Communities* scenario is de groei beduidend lager, resulterend in 1,4 miljoen tweede generatie niet-westerse alloctonen in 2050. Momenteel is de eerste generatie niet-westerse alloctonen veel groter dan de tweede generatie, respectievelijk 1,0 miljoen en 0,6 miljoen. Dit is niet verwonderlijk gezien de vrij korte geschiedenis van de niet-westerse bevolkingsgroep in Nederland. Op de lange termijn kan deze situatie wijzigen als de immigratie (van eerste generatie alloctonen) achterblijft bij de geboorte uit deze groep immigranten. In het *Global Economy* scenario gaat een hoog migratiesaldo gepaard met een hoge vruchtbaarheid. In dit scenario is in 2050 de omvang van de tweede generatie iets groter dan die van de eerste generatie. In het *Regional Communities* scenario gaat een laag migratiesaldo gepaard met een lage vruchtbaarheid. In dit geval is in 2050 de omvang van de tweede generatie veel groter dan de eerste generatie. De sterke groei van de eerste generatie niet-westerse alloctonen in het verleden leidt in de toekomst nog tot een sterke groei van de tweede generatie, terwijl de groei van de eerste generatie in de toekomst stopt door lage migratiecijfers.

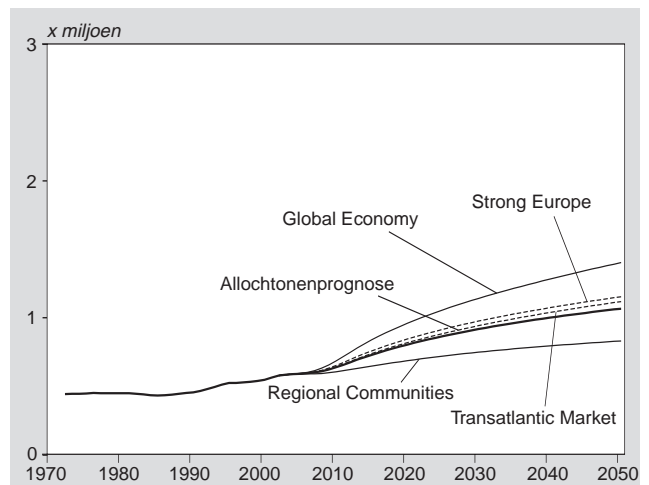
4. Tweede generatie niet-westerse alloctonen, Alloctonenprognose en vier scenario's

4.2 Bevolkingsgroei van westerse alloctonen

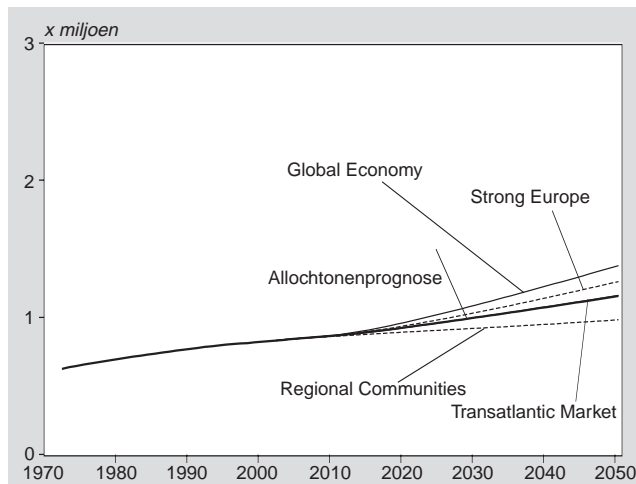
De groei van de westerse allochtone bevolking is de afgelopen dertig jaar veel minder sterk geweest dan die van de niet-westerse bevolking. Dit komt doordat westerse alloctonen vaker terugkeren naar het land van herkomst en doorgaans maar weinig kinderen krijgen in de jaren waarin ze in Nederland verblijven. Tussen 1972 en 2003 is het aantal westerse alloctonen gegroeid van 1,1 miljoen naar 1,4 miljoen. De eerste generatie westerse alloctonen is in deze periode gegroeid van 450 duizend naar 600 duizend personen. Met uitzondering van het *Regional Communities* scenario, schetsen de scenario's een duidelijke versnelling van de toekomstige groei. De bevolking van Nederland zal sterk gaan vergrijzen, waardoor er krapte op de arbeidsmarkt kan ontstaan. De westerse arbeidsmigranten (vooral uit Oost-Europa) zorgen voor enige verlichting van deze grijze druk. In het *Global Economy* scenario, waarin het migratiesaldo en de economische groei het hoogst zijn van alle scenario's, groeit de eerste generatie westerse alloctonen naar 1,4 miljoen in 2050. Als gevolg van het lage migratiesaldo is de groei in het *Regional Communities* scenario veel kleiner en komt het aantal eerste generatie westerse alloctonen uit op ruim 800 duizend in 2050. De twee andere scenario's blijven dicht in de buurt van het verloop volgens de alloctonenprognose.

5. Eerste generatie westerse alloctonen, Alloctonenprognose en vier scenario's

Het aantal tweede generatie westerse allochtonen was in het verleden voortdurend groter dan het aantal eerste generatie allochtonen. De reden hiervan is het feit dat de kinderen die uit het grote aantal gemengde huwelijken zijn geboren, behoren tot de tweede generatie met één in het buitenland geboren ouder. De gestage groei van de tweede generatie zet zich in de toekomst in alle vier scenario's voort. Volgens het *Global Economy* scenario zullen er in 2050 bijna 1,4 miljoen tweede generatie westerse allochtonen zijn, tegen 1,0 miljoen volgens het *Regional Communities* scenario.

6. Tweede generatie westerse allochtonen, Allochtonenprognose en vier scenario's

4.3 Bevolkingsgroei autochtonen en allochtonen

Het aantal allochtonen is tussen 1972 en 2002 gegroeid van 1,2 miljoen naar 3,0 miljoen. Ook in de toekomst zal het aantal allochtonen volgens alle vier scenario's (sterk) blijven groeien. In het *Regional Communities* scenario is de groei het minst sterk, namelijk van 3,0 miljoen in 2003 naar 4,2 miljoen in 2050. In het *Global Economy* scenario wordt voor 2050 een aantal van 7,0 miljoen allochtonen verwacht.

In de afgelopen dertig jaar is het aantal autochtonen licht gegroeid, van 12,0 miljoen in 1972 naar 13,1 miljoen in 2002. Alleen volgens het *Global Economy* scenario zal het aantal autochtonen niet dalen. Zowel nu als in 2050 zal het aantal autochtonen 13,0 miljoen bedragen. In de andere drie scenario's is sprake van een lichte dan wel sterke daling. Volgens het *Regional Communities* scenario zullen er in 2050 in Nederland 11,0 miljoen autochtonen wonen. Het bovenstaande houdt in dat de groei van de totale bevolking van Nederland in de toekomst volgens drie (van de vier) scenario's volledig voor rekening komt van de allochtonen. In het *Regional Communities* scenario wordt de inkringing van de totale bevolking van Nederland geremd door de groei van het allochtone bevolkingsdeel.

4.4 Bevolkingsgroei van verschillende herkomstgroeperingen

De sterke toename van het aantal niet-westerse allochtonen volgens de vier scenario's doet zich voor bij alle onderscheiden groepen. In 2002 vormden Turken met 331 duizend personen de grootste groep niet-westerse allochtonen (staat 1). Vooral door de toename van de tweede generatie neemt het aantal Turken tot 2050 toe tot bijna 850 duizend in het *Strong Europe* scenario. Volgens het *Regional Communities* scenario is de omvang dan ruim de helft kleiner.

Tot 1998 vormden Surinamers de grootste groep niet-westerse allochtonen. Hierna namen de Turken de koppositie over. Deze relatieve achterstand van de Surinamers zal in de toekomst nog

veel groter worden. Dit komt doordat er enerzijds minder Surinamers dan Turken naar Nederland komen, en anderzijds doordat Surinaamse vrouwen gemiddeld minder kinderen krijgen dan Turkse vrouwen. In zowel het *Global Economy* scenario als het *Strong Europe* scenario ligt nog een groei in het verschiet van 315 duizend in 2002 naar 400 duizend in 2050, terwijl in het *Regional Communities* scenario een afname naar 270 duizend in 2050 wordt geschat. Dit wordt veroorzaakt door een krimpende eerste generatie.

In de toekomst zullen de Surinamers ook door de Marokkanen in aantal worden voorbijgestreefd. In het *Strong Europe* scenario wordt een groei tot bijna 700 duizend verondersteld (nog 100 duizend lager dan het aantal Turken) terwijl in het *Regional Communities* scenario de omvang zal uitkomen op circa 400 duizend (ongeveer evenveel als het aantal Turken).

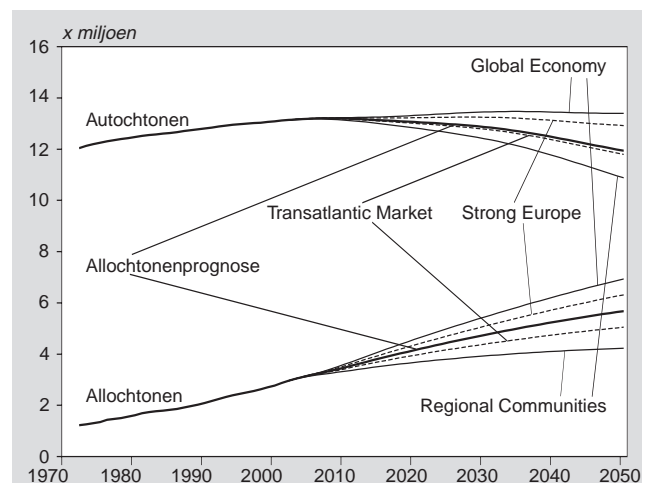
Volgens alle vier scenario's zal de grootste groep niet-westerse allochtonen bestaan uit Aziaten (exclusief Indonesiërs en Japanners). In 2002 was het aantal Aziaten met 270 duizend nog kleiner dan, bijvoorbeeld, het aantal Marokkanen. In 2050 zal volgens het *Global Economy* scenario de Aziatische bevolkingsgroep 1,2 miljoen bedragen, circa 400 duizend groter dan de Turkse bevolkingsgroep. Deze sterke toename houdt verband met het hoge jaarlijkse aantal (arbeids)migranten uit Azië. Anderzijds zullen steeds meer Aziatische vrouwen de vruchtbare leeftijden bereiken, waardoor ook de tweede generatie snel zal groeien. Hoewel in het *Regional Communities* scenario de groei het laagst is, zullen er ook volgens dit scenario in 2050 ruim 700 duizend Aziaten in Nederland wonen.

Het aantal Afrikanen (exclusief Marokkanen) zal in de toekomst volgens alle vier scenario's eveneens sterk groeien. Tussen 2002 en 2050 zal hun aantal volgens het *Global Economy* scenario groeien van 180 duizend naar 600 duizend (ongeveer 50 duizend meer dan het aantal Marokkanen). Volgens het *Regional Communities* scenario bedraagt het aantal Afrikanen dan 350 duizend (ongeveer 50 duizend minder dan het aantal Marokkanen)

In 2002 waren ruim 750 duizend personen afkomstig uit de EER. In het *Global Economy* scenario zal de omvang in 2050 op 1,0 miljoen uitkomen, tegen bijna 800 duizend in het *Regional Communities* scenario. In het *Global Economy* scenario groeit zowel de eerste als de tweede generatie. In het *Regional Communities* scenario groeit alleen de eerste generatie nog (door het migratieoverschot).

Het aantal allochtonen uit de overige Europese landen zal veel fors toemen. In 2050 zal het aantal volgens het *Global Economy* scenario uitkomen op 1,1 miljoen. Dit heeft vooral te maken met een succesvolle uitbreiding van de Europese Unie. In het *Regional Communities* scenario is de uitbreiding van de *Europese Unie* geen succes, en bedraagt het aantal allochtonen uit overige Europese landen in 2050 slechts 650 duizend.

7. Autochtonen en allochtonen, Allochtonenprognose en vier scenario's

Staat 2
Aantal niet-westerse en westerse alloctonen, Alloctonenprognose en vier scenario's

	1 januari	Alloctonenprognose			Global Economy			Strong Europe			Transatlantic Market			Regional Communities		
		1e generatie	2e generatie	totaal	1e generatie	2e generatie	totaal	1e generatie	2e generatie	totaal	1e generatie	2e generatie	totaal	1e generatie	2e generatie	totaal
<i>x 1 000</i>																
Niet-westers	2002	972	587	1 558	972	587	1 558	972	587	1 558	972	587	1 558	972	587	1 558
	2010	1 136	838	1 974	1 200	850	2 050	1 177	849	2 026	1 082	835	1 916	1 036	827	1 863
	2030	1 448	1 381	2 829	1 705	1 507	3 212	1 591	1 482	3 072	1 189	1 257	2 446	1 057	1 200	2 257
	2050	1 606	1 852	3 458	2 037	2 121	4 159	1 834	2 066	3 900	1 226	1 545	2 771	993	1 425	2 418
Westers	2002	575	831	1 407	575	831	1 407	575	831	1 407	575	831	1 407	575	831	1 407
	2010	636	866	1 502	682	868	1 550	649	866	1 515	639	865	1 504	603	862	1 464
	2030	915	998	1 914	1 140	1 090	2 229	973	1 034	2 008	940	998	1 938	747	920	1 667
	2050	1 065	1 155	2 220	1 401	1 376	2 778	1 152	1 261	2 413	1 117	1 160	2 277	829	982	1 811
Turkije	2002	186	145	331	186	145	331	186	145	331	186	145	331	186	145	331
	2010	204	191	394	231	196	427	231	196	427	197	190	387	190	188	378
	2030	230	265	495	330	321	651	330	325	655	188	241	428	181	235	416
	2050	229	318	547	396	435	831	396	449	845	158	263	420	148	256	405
Marokko	2002	160	125	284	160	125	284	160	125	284	160	125	284	160	125	284
	2010	178	181	359	178	181	359	192	184	376	169	180	350	164	179	343
	2030	209	271	481	211	272	483	260	304	563	165	246	412	160	241	401
	2050	217	320	537	224	321	545	302	388	690	146	266	411	139	260	399
Suriname	2002	186	129	315	186	129	315	186	129	315	186	129	315	186	129	315
	2010	192	158	349	192	159	351	192	159	351	182	159	341	178	158	336
	2030	191	197	387	193	205	398	193	205	398	148	187	334	143	183	326
	2050	160	220	380	167	233	400	167	233	400	93	188	280	86	182	268
Ned.Ant. en Aruba	2002	82	43	125	82	43	125	82	43	125	82	43	125	82	43	125
	2010	93	60	153	93	61	154	93	61	154	74	59	133	69	59	127
	2030	120	105	225	120	110	230	120	110	230	53	85	138	50	82	132
	2050	136	151	288	139	160	299	139	160	299	41	98	139	38	94	133
Afrika	2002	120	58	178	120	58	178	120	58	178	120	58	178	120	58	178
	2010	140	95	235	153	96	249	140	94	234	136	93	229	131	93	224
	2030	178	178	356	230	198	429	179	169	348	165	156	321	143	145	288
	2050	216	253	469	299	299	598	218	238	457	203	205	408	160	181	340
Azië	2002	201	67	268	201	67	268	201	67	268	201	67	268	201	67	268
	2010	276	121	397	300	123	422	276	121	397	272	120	392	253	119	371
	2030	425	288	713	525	321	846	414	289	703	414	278	692	325	249	573
	2050	526	458	984	689	534	1 223	488	459	947	529	430	959	365	358	723
Latijns-Amerika	2002	37	21	58	37	21	58	37	21	58	37	21	58	37	21	58
	2010	54	33	87	54	33	87	54	33	87	51	33	84	51	33	84
	2030	95	77	172	95	80	175	95	80	175	56	65	121	55	65	120
	2050	122	132	254	123	140	263	123	140	263	58	96	153	57	94	151
Indonesië	2002	137	265	403	137	265	403	137	265	403	137	265	403	137	265	403
	2010	121	266	387	121	265	387	121	265	387	121	265	386	121	265	386
	2030	85	256	341	87	258	346	87	258	346	86	256	342	84	254	338
	2050	65	196	261	68	208	276	68	208	276	66	198	264	64	189	254
EER	2002	278	476	754	278	476	754	278	476	754	278	476	754	278	476	754
	2010	290	474	765	315	477	792	303	476	779	290	475	765	278	473	751
	2030	367	462	829	440	502	942	404	490	895	362	458	820	315	434	749
	2050	404	496	901	449	557	1 006	428	552	979	390	481	871	343	440	783
Overig Europa	2002	124	59	184	124	59	184	124	59	184	124	59	184	124	59	184
	2010	188	89	276	200	89	289	188	88	275	188	88	275	175	87	262
	2030	396	213	608	495	245	740	403	216	619	402	210	612	309	180	489
	2050	522	361	883	729	465	1 194	552	383	935	548	360	908	375	277	652
Overig niet-Europa	2002	35	31	67	35	31	67	35	31	67	35	31	67	35	31	67
	2010	37	38	74	45	38	83	37	37	74	40	37	78	28	37	65
	2030	69	67	135	117	84	201	79	70	148	90	74	164	39	52	90
	2050	74	102	176	156	146	302	104	118	223	113	121	234	47	75	122

Literatuur

Alders, M., 2001, Alloctonenprognose 2000–2050: hoe zeker is de toename van het aantal alloctonen? Maandstatistiek van de Bevolking, mei 2001, blz. 32–35. CBS, Voorburg/Heerlen.

Alders, M., 2003, Alloctonenprognose 2002–2050: bijna twee miljoen niet-westerse alloctonen in 2010. Bevolkingstrends 51(1), blz. 34–41. CBS, Voorburg/Heerlen.

Jong, A. de, en H. Hilderink, 2004, Bevolkingsscenario's voor Nederland. Bevolkingstrends 52(1), blz. 66–76. CBS, Voorburg/Heerlen.